

Política de Drets Humans de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

(Acord del Consell de Govern de 5 de juny de 2025)

Presentació

La UAB expressa el seu compromís mitjançant aquesta declaració política aprovada pels seus òrgans de govern. Aquesta política estableix les expectatives per als seus grups d'interès i per a altres parts directament vinculades amb la seva activitat. Aquest document serà públic i es difondrà interna i externament, i quedarà reflectit en les polítiques i els processos necessaris per transmetre el compromís a tota la institució.

La UAB, com a institució de dret públic amb personalitat jurídica pròpia que, d'acord amb el marc legal vigent, gaudeix i actua en règim d'autonomia prestant el servei públic de l'ensenyament superior mitjançant la docència, la recerca, l'estudi i la transferència, la UAB està sotmesa a la legislació vigent i als mecanismes reguladors que aquesta determina.

Aquesta legislació àmplia i detallada ha generat tot un seguit de procediments i reglaments interns de compromís amb determinats aspectes que tenen a veure amb el respecte dels drets humans i el principi de diligència deguda i es formalitza amb aquest document en els termes que estableixen els PRNU.

1. Objectiu i marc legal de referència

La UAB es compromet al respecte i la protecció dels drets humans reconeguts internacionalment en totes les seves activitats i relacions institucionals. Aquesta política es fonamenta principalment en els Estatuts, el Codi Ètic, la Política Climàtica i el Pla RSU 2023-2024 de la UAB i en els següents marcs nacionals i internacionals:

- La Declaració Universal dels Drets Humans.
- El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics.
- El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals.
- Els convenis fonamentals de l'Organització Internacional del Treball (OIT).
- Els Principis Rectors sobre les Empreses i els Drets Humans de l'ONU.
- La Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.
- La Convenció Internacional dels Drets de la infància.
- Els principis per l'Apoderament de les Dones.
- La Convenció Internacional sobre l'eliminació de totes les formes de Discriminació Racial.
- La Convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la Dona.
- L'Agenda 2030 pel Desenvolupament sostenible de Nacions Unides

- La Convenció Internacional sobre la Protecció dels Drets de tots els treballadors migratoris i els seus familiars.

Aquest compromís aplica a totes les relacions que la UAB estableixi amb la comunitat universitària, personal docent i investigador, personal tècnic de gestió i de suport administratiu, estudiants, proveïdors, col·laboradors externs i amb aquelles comunitats en les que tingui un impacte.

2. Compromisos

2.1. Compromís amb el personal treballador

La UAB compta amb polítiques i mecanismes interns dissenyats per garantir el respecte als drets humans en la seva relació amb el personal treballador. Aquestes mesures estan alineades amb els principis ètics i de conducta recollits en el Codi Ètic, les Normes de Convivència i les polítiques de Recursos Humans de la universitat.

Aquests principis es basen en:

- Fomentar la diversitat i assegurar la igualtat real d'oportunitats.
- Evitar qualsevol forma directe o indirecte de treball infantil o forçat.
- Promoure un ambient laboral respectuós i harmònic, lliure de discriminació per motius com el sexe, el gènere, el color de pell, l'origen ètnic, la discapacitat, la religió, l'orientació sexual o les idees polítiques, posant especial èmfasi en els processos de selecció i en les condicions salarials.
- Assegurar espais de treball segurs i saludables en totes les instal·lacions.
- Respectar la llibertat sindical, el dret d'associació, de vaga i de negociació col·lectiva.
- Complir amb la legislació laboral vigent.
- Protegir la privacitat i garantir un ús responsable de les dades.
- Facilitar mecanismes que permetin la conciliació entre la vida personal i professional.
- Impulsar formacions periòdiques sobre drets humans, igualtat, diversitat, inclusió i sostenibilitat.

2.2. Compromís amb l'estudiantat

La UAB vetlla per la qualitat dels seus programes formatius i de les seves actuacions en matèria d'investigació, innovació i transferència. El Sistema de Garantia Interna de la Qualitat (SGIQ transversal) de la UAB reflecteix el ferm compromís de la universitat d'oferir uns programes formatius de qualitat que incloguin en el seu funcionament mesures per assegurar la contínua avaluació i millora dels mateixos. El SGIQ transversal recull totes les responsabilitats i tasques realitzades a nivell centralitzat per a donar servei a cadascun dels centres i titulacions de la UAB.

A més, la UAB treballa per aconseguir un impacte positiu en la vida de les persones i per materialitzar els següents compromisos:

- **Accés universal i equitat en l'educació superior.**

La universitat promou l'accés universal a l'educació superior, assegurant que les condicions socioeconòmiques no siguin un impediment per als estudiants. Per això,

promou la igualtat d'oportunitats mitjançant beques i ajuts econòmics, així com accions específiques impulsades per la Fundació Autònoma Solidària (FAS). A més, es fomenta la diversitat i la inclusió dins de la comunitat universitària, donant suport als col·lectius amb més dificultats per accedir o mantenir-se en el sistema educatiu.

- **Campus saludable, sostenible i respectuós**

La universitat vetlla perquè el campus sigui un espai saludable i sostenible, promovent iniciatives mediambientals i de benestar per a tota la comunitat. També treballa per garantir que es compleixin les normes de convivència, fomentant el respecte mutu i la corresponsabilitat en l'ús dels espais comuns.

- **Docència basada en el respecte i la diversitat d'opinions**

Es promou una docència respectuosa que afavoreixi un ambient de debat i reflexió crítica, on es garanteixi la llibertat d'expressió i la diversitat d'opinions de tots els col·lectius d'estudiants. El professorat i el personal docent han de contribuir a un entorn acadèmic basat en el respecte i la inclusió.

- **Transparència i canals de comunicació accessibles**

La universitat assegura mecanismes de transparència i facilita canals de comunicació per atendre les inquietuds i necessitats dels estudiants. Entre aquests canals es troben el Síndic de Greuges, el portal *Opina* i el Canal Ètic, que permeten expressar preocupacions, suggeriments o queixes de manera segura i efectiva.

- **Participació estudiantil en la presa de decisions**

Es garanteix la representació dels estudiants en els òrgans de govern de la universitat i es fomenta la seva participació en col·lectius, programes i activitats que enriqueixen la vida universitària. Això assegura que la veu de l'alumnat sigui escoltada en els processos de decisió i en la definició de les polítiques institucionals.

- **Atenció a l'estudiantat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE)**

La universitat ofereix recursos i suport per garantir la inclusió i l'èxit acadèmic dels estudiants amb NESE, adaptant materials, metodologies i espais perquè puguin desenvolupar-se en igualtat de condicions.

- **Protecció de dades i dret a l'oblit**

Es garanteix la protecció de les dades personals de l'estudiantat i es respecta el dret a l'oblit, assegurant que la informació sensible sigui tractada de manera segura i conforme a la normativa vigent en matèria de protecció de dades. No s'utilitzaran algorismes ni mètodes d'IA que afectin els drets fonamentals de les persones.

- **Sensibilització i formació en drets humans i sostenibilitat**

La universitat desenvolupa i ofereix programes de formació i sensibilització sobre drets humans promoció dels drets dels infants i sostenibilitat, promovent una comunitat acadèmica compromesa amb la justícia social, la igualtat, la protecció dels drets de la infància i la protecció del medi ambient.

2.3. Compromís amb els proveïdors

La UAB es compromet a respectar i promoure els drets humans en la seva relació amb els proveïdors, seguint el Codi Ètic i la Política Climàtica de la UAB. Aquests documents estableixen els principis essencials que tots els proveïdors vinculats a la universitat han de complir en el desenvolupament de la seva activitat. La UAB establirà col·laboracions únicament amb proveïdors que comparteixin els principis recollits en el seu Codi Ètic i que garanteixin el respecte als drets humans. Això implica que han de contractar el seu personal treballador seguint la normativa laboral i migratòria vigent, així com els convenis internacionals i altres regulacions aplicables, independentment del país on operin. A més, han de promoure un entorn de treball respectuós i digne, on es potenciï la diversitat i la inclusió, i es rebutgin qualsevol tipus de discriminació.

Si la UAB detecta que un proveïdor ha comès vulneracions greus en matèria de drets humans, li sol·licitarà la implementació d'accions de prevenció, mitigació i reparació dels perjudicis ocasionats. Tanmateix, si el proveïdor no demostra avenços significatius en aquest aspecte, la UAB es reserva el dret de posar fi a la relació comercial.

Per als proveïdors considerats de major risc, la UAB podrà incloure clàusules específiques en els contractes que li permetin realitzar auditories amb l'objectiu de verificar el compliment dels estàndards en matèria de drets humans.

2.4. Compromís amb la societat

La UAB aposta pel desenvolupament sostenible de les comunitats on està present. Aquest compromís es reflecteix en diferents línies d'actuació, posant un èmfasi especial en la protecció, defensa i promoció dels drets humans. En aquest sentit, la UAB es compromet a:

- Treballar conjuntament amb institucions públiques, organitzacions internacionals i altres entitats per afavorir el respecte als drets humans i contribuir a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- Impulsar iniciatives i projectes que afavoreixin la millora dels drets econòmics, socials i culturals, així com la igualtat d'oportunitats, la diversitat, la inclusió i l'eliminació de qualsevol tipus de discriminació.
- Lluitar activament contra la corrupció en totes les seves formes, revisant de manera regular les seves polítiques internes i reforçant-les quan sigui necessari.
- Respectar i actualitzar con sigui necessari el Codi de Bones Pràctiques en la Recerca.

3. Deguda Diligència a la UAB

Aquesta política defineix els fonaments de comportament en matèria de drets humans aplicables a la UAB i als seus treballadors. Així mateix, la UAB desitja que els seus grups d'interès actuïn de la mateix manera amb els objectius següents:

Identificació i avaluació de riscos: establir mecanismes regulars per gestionar i prioritzar els riscos en funció del seu impacte.

Mesures preventives i correctives: implementar protocols i directrius per prevenir vulneracions dels drets humans.

Seguiment i avaluació: definir indicadors de compliment, realitzar auditories periòdiques i publicar informes de transparència.

Mecanismes de queixa i reparació: difondre els canals de denúncia, establir procediments per a la resolució de conflictes i garantir mecanismes de reparació dels impactes negatius.

Formació i sensibilització: desenvolupar programes de formació en drets humans per la comunitat universitària.

4. Diàleg amb els grups d'interès i mecanismes de reclamació i reparació

La UAB continuarà enfortint i impulsant mecanismes de participació i diàleg amb els seus grups d'interès per comprendre millor els reptes als quals s'enfronta, així com els últims avanços en recerca i coneixement que puguin contribuir a la defensa i garantia dels drets humans.

La UAB considera fonamental disposar de canals de comunicació per garantir la diligència deguda en matèria de drets humans. Per això, compta amb diferents vies perquè els grups d'interès puguin expressar consultes, queixes i reclamacions, entre les quals s'inclouen:

- **Canal Ètic de la UAB:** La universitat disposa d'un canal de comunicació electrònic que permet informar sobre accions o omissions que puguin constituir infraccions legals o vulneracions del Codi Ètic de la UAB
- **Suggeriments, queixes i felicitacions:** La UAB disposa del servei Opina UAB, un canal obert de participació que permet fer arribar suggeriments, queixes i felicitacions sobre el funcionament de la universitat.
- **Queixes a la Síndica de Greuges de la UAB:** Podeu presentar queixes i observacions a la Síndica de Greuges mitjançant el formulari disponible a la Seu Electrònica de la UAB.
- **Punt d'Informació:** Les consultes i les sol·licituds d'informació sobre qualsevol àmbit de l'activitat universitària es poden adreçar al Punt d'Informació.
- **Registre Electrònic:** Es poden presentar escrits, sol·licituds i documents electrònics.

Els mecanismes es sotmetran a un procés de millora constant, seguint els criteris d'eficàcia establerts pels Principis Rectors de les Nacions Unides sobre Empreses i Drets Humans. Per aquest motiu, s'orientaran a garantir que siguin: legítims, fàcilment accessibles, previsibles en el seu funcionament, justos i equitatius, transparents, respectuosos amb els drets fonamentals, una eina d'aprenentatge continu i fonamentats en la participació i el diàleg amb els grups d'interès.

5. Governança i seguiment

La Secretària General és qui té la competència per definir, actualitzar i fer el seguiment de la implementació dels compromisos establerts en aquest document. La Comissió d'Igualtat i de Responsabilitat Social Universitària és l'òrgan on aprovar i fer el seguiment dels mateixos.